

КУРОРТНА СПРАВА

Ступінь вищої освіти:	магістр
Спеціальність:	242 «Туризм»
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	весняний
Кількість кредитів ЄКТС:	4.0
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

д.геогр.н., проф. Заваріка Галина Михайлівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

професор кафедри міжнародної економіки і туризму

Dgalina_10@ukr.net	+38-0952081277	посада Viber за номером телефону	Viber за номером телефону
електронна адреса	телефон	месенджер	консультації

Анотація навчального курсу**Цілі вивчення курсу:**

Мета лекційних занять полягає у отриманні майбутніми фахівцями сфери туризму професійних знань у сфері історичного розвитку та сучасного стану курортної справи в Україні та світі, теоретична і практична підготовка майбутніх туризмознавців з питань: теоретико-методологічних засад курортної справи; особливостей впливу природно-ресурсних факторів на розвиток курортної справи; вивчення гідромінеральних природних лікувальних ресурсів; ознайомлення з принципами організації курортної справи; загальних уявлень про курорти та їх типологію; характеристики рекреаційної сітки; методів санаторно-курортного лікування.

Метою самостійної роботи за дисципліною є закріплення теоретичних знань і набуття практичних умінь і навичок із відповідних розділів предмета,

розширення навичок самостійної роботи з літературними джерелами, глибоке вивчення дисципліни. Формою виконання самостійної роботи є конспект, реферат або доповідь.

Результати навчання:

Знання: Знати історію розвитку курортів в світі;
 -принципи організації курортної системи України;
 - основні природні курортні лікувальні фактори;
 - класифікацію курортів;
 - державне регулювання курортної діяльності;
 - географію курортів світу;

- принципи охорони та раціонального використання курортних ресурсів.

Вміння:

- швидко орієнтуватися по географічній карті;
- аналізувати статистичні данні;
- працювати з додатковою літературою;
- складати прогнози розвитку курортів.

Результатом вивчення дисципліни стають компетенції майбутніх фахівців туризму професійно оперувати інформацією стосовно визначення основ санаторно-курортної справи в Україні та в різних країнах світу, а також використовувати її в практичній роботі щодо формування конкурентоспроможного туристичного продукту та підвищення якості туристичного обслуговування споживачів.

Передумови до початку вивчення:

Вивчення дисципліни тісно пов'язано з усіма дисциплінами географічного блоку, а також комплексом фахових дисциплін з організації галузі, менеджменту і маркетингу в туризмі.

Мета курсу (набуті компетентності)

Мета викладання дисципліни — є отримання майбутніми фахівцями сфери туризму професійних знань у сфері історичного розвитку та сучасного стану курортної справи в Україні та світі.

Вивчення даного навчального курсу призначене для формування, удосконалення та розвитку у здобувача вищої освіти наступних компетентностей:

ЗК2. Здатність вести професійну діяльність у міжнародному та вітчизняному середовищі.

СК1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації.

СК2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації.

Продемонстровані здобувачами вищої освіти знання, уміння, комунікативні здібності, самостійність і відповідальність в прийнятті рішень складаються в інтегрований програмний результат навчання РН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань, що зв'язаний з дисципліною «Курортна справа» в освітній програмі за спеціальністю 242 «Туризм».

Структура курсу

	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Зародження і розвиток курортів в світі.	Денне 2/2 Заочне 0,5/0,5	Основні розділи курортної справи: бальнеологія, бальнеотерапія, бальнеотехніка, грязелікування, медична кліматологія, кліматотерапія, курортографія. Завдання курортної справи. Курортологічні терміни: природні лікувальні ресурси, курортна справа, користувачі природних лікувальних ресурсів, лікувально-оздоровча місцевість, курорт, курортна зона. Природні лікувальні ресурси: ландшафт, рельєф місцевості, біоклімат, гідромінеральні ресурси (мінеральні води та лікувальні грязі), рекреаційні ресурси. Зародження і розвиток курортної справи.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.

	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			<p>Античні часи: Ескулап, Гомер, Аристотель, Гіппократ, Авіцена. Перші курортні місцевості в Європі. Розвиток курортної справи почався в період правління Петра I. Дослідження лікувально-курортних можливостей. Розвиток курортної справи у радянський період. Значення профспілкових здравниць.</p> <p>Розвиток курортної справи в Україні.</p> <p>Основні біометеорологічні фактори.</p> <p>Атмосферні фактори: метеорологічні (хімічні, фізичні), радіаційні (сонячні, космічні), телуричні (земні).</p> <p>Методи кліматотерапії. Аеротерапія, геліотерапія, таласотерапія.</p> <p>Карстові печери. Соляні шахти.</p>	
2	Організація санаторно-курортної справи.	<p>Денне 2/2</p> <p>Заочне 0,5/0,5</p>	<p>Класифікація курортів. Організація санаторно-курортного обслуговування.</p> <p>Принципи планування санаторно-курортної діяльності. Організаційна структура санаторно-курортної справи. Основні завдання державної політики розвитку санаторно-курортної галузі в Україні. Реформування курортного господарського комплексу. Курортно-рекреаційний кластер. Матеріальна база рекреації в Україні. Географія санаторно-курортних закладів України.</p> <p>Державне регулювання курортно-рекреаційної діяльності.</p>	<p>Презентації в PowerPoint.</p> <p>Ділові ігри.</p> <p>Практичні вправи.</p> <p>Аналіз ситуацій.</p> <p>Тести.</p> <p>Індивідуальні завдання.</p>
3	Санаторно-курортне господарство Європи.	<p>Денне 2/2</p> <p>Заочне 0,5/0,5</p>	<p>Бальнеологічні курорти Європи. Курорти Чехії, Угорщини, Румунії, Німеччини, Австрії, Словенії, Болгарії, Польщі, Сербії, Франції, Італії, Литви, Греції.</p> <p>Найпотужніші приморські кліматичні курортні зони: Іспанія, Італія, Мальта, Греція, Франція, Монако, Хорватія, Болгарія, Румунія, Росія, Португалія, Велика Британія, Ірландія, Бельгія, Норвегія, Німеччина, Польща.</p> <p>Розвиток гірськокліматичних курортів: альпійські курорти, Піренейські, Скандинавські курорти, Карпатські, Уральські, Кавказькі курорти.</p>	<p>Презентації в PowerPoint.</p> <p>Ділові ігри.</p> <p>Практичні вправи.</p> <p>Аналіз ситуацій.</p> <p>Тести.</p> <p>Індивідуальні завдання.</p>
4	Географія курортів Азії	<p>Денне 2/2</p>	<p>Курорти Росії, Грузії, Азербайджану, Вірменії, Ізраїлю, Йорданії, Туреччини, Японії, Казахстану, Узбекистану, Киргизстану, Туркменістану, Монголії.</p> <p>Кліматокумисолікувальні курорти.</p> <p>Приморські курорти. Курортне господарство Таїланду, Індії, Китаю, В'єтнама, Філіппін, Шрі-Ланки, Малайзії, Кореї, Японії.</p> <p>Гірськокліматичні курорти Азії.</p>	<p>Презентації в PowerPoint.</p> <p>Ділові ігри.</p> <p>Практичні вправи.</p> <p>Аналіз ситуацій.</p> <p>Тести.</p> <p>Індивідуальні завдання.</p>
5	Курорти Америки, Африки, Австралії та Океанії.	<p>Денне 2/2</p>	<p>Курортне господарство країн Америки, Африки, Австралії та Океанії.</p> <p>Розвиток курортного господарства США.</p> <p>Найвідоміші курорти Канади, Мексики, Аргентини, Бразилії, Уругваю, Куби.</p> <p>Курортне господарство Африки: Туніс, Алжир, Марокко.</p> <p>Курорти Австралії і Океанії.</p>	<p>Презентації в PowerPoint.</p> <p>Ділові ігри.</p> <p>Практичні вправи.</p> <p>Аналіз ситуацій.</p> <p>Тести.</p> <p>Індивідуальні завдання.</p>

	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
6	Курортний комплекс України.	Денне 2/2 Заочне 0,5/0,5	Рекреаційні ресурси України: бальнеологічні (мінеральні води, грязі), кліматичні, ландшафтні, пляжні, пізнавальні). Мінеральні води основних бальнеологічних груп. Запаси лікувальних грязей. Лісолікувальні ресурси. Рекреаційні ресурси пляжів. Територіальна структура рекреаційного комплексу України. Ресурси Південного берега. Узбережжях Чорного й Азовського морів. Природа Карпат. Курортна система України. Функціональна структура рекреаційної системи Південного Криму. Рекреаційна система Карпатського регіону.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
7	Охорона курортних ресурсів від виснаження і забруднення.	Денне 2/2	Курортні ресурси (мінеральні води, лікувальні грязі, повітря, пляжі). Організація служби охорони курортних і гідромінеральних ресурсів та контролю за їх складом. Система стандартів з охорони курортних ресурсів. Водні ресурси. Лікувальні грязі. Повітряне середовище. Рослинність. Грунтовий покрив. Зміна курортних ресурсів під впливом діяльності людини. Методика і організація робіт по встановленню округів санітарної охорони.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.

Рекомендована література

Основна література:

1. Заваріка Г.М. Курортна справа: навч. посіб. / Г. М. Заваріка. – К.: «Центр учбової літератури», 2015.-264 с.
2. Атлас світу – ДНВП «Картографія», 2002 -192 с.
3. Бабинець А.Е., Гордиенко Е.Е., Денисова В.Р. Лечебные минеральные воды и курорты Украины. - К.: Изд-во АН УССР, 1963. - 366 с.
4. Влащенко Н.М. Закономірності економічного розвитку регіонального санаторно-курортного комплексу: [Електронний ресурс] / Н.М. Влащенко. – Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/vlaschenko3.htm
5. Закон України “Про курорти” від 5.10.2000 р., № 2026-III // Відомості Верховної Ради України. - 2000. - № 50. - ст. 435.
6. Загальне положення про санаторно-курортний заклад: Постанова Кабінету міністрів України від 11 липня 2001 р. №805: [Електронний ресурс] // Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/805-2001-п>
7. Кривобоков С. А. Курорт Пуца Водиця. К., «Здоров'я» 1978.- 80 с.
8. Курортні ресурси України / За ред. М.В. Лободи. - К.: ТАМЕД, 1999. - 344 с.
9. Рутинський М.Й. Рекреалогія з основами курортології. Ч. I. Теоретичні засади: Курс лекцій / За ред. М. Мальської. - Львів: Фенікс, 2004. - 68 с.
10. Рутинський М. Класифікація та типологія курортів // Вісник Львів. ун-ту. Серія географічна. - 2007. - Вип.34. - С.236-246.

11. Михайло Рутинський Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. 2008. - Вип.24. - С.298-306. SPA-курорт як інноваційний тип рекреаційних закладів і суспільно-географічні тенденції розбудови мережі SPA-курортів у західному регіоні України
12. Сирота Г. А. Крым - здравница Всесоюзная. Симферополь, «Таврия», 1980.-128 с.
13. Топчів О.Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики: Навч. посібн. – Одеса: Астропринт, 2005. – 632 с.
14. Федосов Е. Б. Курортная система Украины. Вестник физиотерапии и курортологии Ежеквартальный научно-медицинский журнал. Том 4.Евпатория. «Визен», 1998.- стр. 63-65.
15. Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури,2007.- 312 с.
16. Шаблій О.І. Основи загальної суспільної географії. – Львів: ВЦ Львів. ун-ту ім. І. Франка, 2003. – 444 с.
17. Шестопапов В. М. Перша українська класифікація мінеральних вод. Вода і водоочисні технології.- 2003.№ 3.- С. 34-42.
18. Шиманко Н. Г. Курорт Трускавець.- К., «Здоров'я», 1980.- 158 с.

Інформаційні ресурси.

1. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
2. Законодавство України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>.
3. Національна бібліотека ім. В. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>.
4. Система дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodle.snu.edu.ua/>
5. Стандарт вищої освіти рівень вищої освіти другий (магістерський), ступінь вищої освіти магістр, галузь знань 24 сфера обслуговування, спеціальність 242 Туризм <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2022/Standarty.Vyshchoyi.Osvity/Zatverdzeni.Standarty/02/21/242-Turyzm-mahistr-21.02.22.pdf>

Методичне забезпечення

1. Заваріка Г.М. Курортна справа: навч. посіб. / Г. М. Заваріка. – К.: «Центр учбової літератури», 2015.-264 с.
2. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Курортна справа» для студентів спеціальностей 7.14010301 та 8.14010301 «Туризмознавство» Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля. – Луганськ, 2014. - 280 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Присутність на заняттях та засвоєння лекційного матеріалу за темами	60	20
Присутність на заняттях (у період настановної сесії) та своєчасне виконання самостійних практичних завдань у межах тем	-	30
Індивідуальна робота	20	30
Залік (тест)	20	20
Разом	100	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Дотримання академічної доброчесності за курсом ґрунтується на внутрішньо-університетській системі запобігання та виявлення академічного плагіату. До основних вимог за курсом віднесено - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаково для всіх здобувачів засобами: – за допомогою програмного забезпечення Unichек і засобів системи MOODLE; за Internet-джерелами – за допомогою програми Antiplagiarism.net.

Завдання і заняття:

Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. Здобувач вищої освіти має право на оскарження результатів оцінювання.

Поведінка в аудиторії:

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

На аудиторні заняття слухачі мають з'являтися вчасно відповідно до діючого розкладу занять, яке міститься на сайті університету. Під час занять усі його учасники мають дотримуватися вимог техніки безпеки.